

TRƯỜNG ĐẠI HỌC MỞ TP.HCM KHOA LUẬT

LỊCH SỬ NHÀ NƯỚC VÀ PHÁP LUẬT

GV: ThS. Phạm Huy Tiến

MỤC TIÊU MÔN HỌC

1. Hiểu rõ quá trình hình thành và phát triển NN và PL
2. Rút ra những quy luật lịch sử bài học kinh nghiệm
3. Dự báo sự phát triển của NN và PL trong tương lai

KẾT CẤU MÔN HỌC

Môn học gồm có hai phần:

Phần I: Lịch sử Nhà nước và Pháp luật Thế giới.

Phần II: Lịch sử Nhà nước và Pháp luật Việt Nam.

PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

1. Phương pháp lịch sử
2. Phương pháp tổng hợp – phân tích
3. Phương pháp so sánh – thống kê

TÀI LIỆU MÔN HỌC

- Dương Hồng Thị Phi Phi (chủ biên) – Nguyễn Đình Sơn – Phạm Huy Tiến, Tài liệu hướng dẫn ôn tập Lịch sử nhà nước và Pháp luật, năm 2016.
- Tập bài giảng Lịch sử nhà nước và Pháp luật Thế giới và Việt Nam (02 quyển)

TÀI LIỆU MÔN HỌC

- Đại học Luật TP. Hồ Chí Minh (2014), Giáo trình lịch sử nhà nước và pháp luật Việt Nam, NXB Hồng Đức.
- Đại học Luật TP. Hồ Chí Minh (2014), Giáo trình lịch sử nhà nước và pháp luật thế giới, NXB Hồng Đức.

TÀI LIỆU MÔN HỌC

- Lịch sử văn minh thế giới (4 quyển: Cổ đại, trung đại, cận đại, hiện đại), nhiều tác giả.
- Lịch sử các học thuyết chính trị thế giới, NXB Văn Hóa Thông Tin 2001.
- Tìm hiểu pháp luật Nhật Bản, Inaku Tsuneo

TÀI LIỆU MÔN HỌC

- Đại Việt sử ký toàn thư (1993), NXBKHXH.
- Khâm định Việt sử thông giám cương mục.
- Bộ Quốc triều hình luật hay Bộ luật Hồng Đức.
- Hoàng Việt luật lệ (Luật Gia Long)

PHẦN I:

LỊCH SỬ NHÀ NƯỚC VÀ PHÁP LUẬT THẾ GIỚI

LỊCH SỬ NHÀ NƯỚC VÀ PHÁP LUẬT THỜI KỲ CHIẾM HỮU NÔ LỆ.

- I. Nhà nước và pháp luật chiếm hữu nô lệ phương Tây**
- II. Nhà nước và pháp luật chiếm hữu nô lệ phương Đông**

NHÀ NƯỚC THỜI KỲ CHIẾM HỮU NÔ LỆ PHƯƠNG TÂY.

Quá trình hình thành và phát triển nhà nước chiếm hữu nô lệ phương Tây

- ❖ Các yếu tố tự nhiên.
- ❖ Các yếu tố kinh tế và xã hội.

TỔ CHỨC NHÀ NƯỚC MỘT SỐ QUỐC GIA ĐIỂN HÌNH Ở PHƯƠNG TÂY

1. Tổ chức Nhà nước thành bang Xpactar.
2. Tổ chức Nhà nước thành bang Athen
3. Tổ chức Nhà nước La Mã

**PHÁP LUẬT
THỜI KỲ CHIẾM HỮU NÔ LỆ PHƯƠNG TÂY.**

Luật Mười hai bảng

1. Lĩnh vực dân sự
2. Lĩnh vực hôn nhân và gia đình
3. Lĩnh vực hình sự
4. Lĩnh vực tố tụng

NHÀ NƯỚC

THỜI KỲ CHIẾM HỮU NÔ LỆ PHƯƠNG ĐÔNG

- ❖ **Quá trình hình thành và phát triển nhà nước chiếm hữu nô lệ phương Đông.**
- ❖ **Tổ chức bộ máy nhà nước ở một số quốc gia điển hình**
 1. Tổ chức nhà nước Ai Cập cổ đại.
 2. Tổ chức nhà nước Lưỡng Hà cổ đại.
 3. Tổ chức nhà nước Ấn Độ cổ đại.
 4. Tổ chức nhà nước Trung Quốc cổ đại.

BỘ LUẬT HAMMURABI (CỦA LƯỠNG HÀ)

- Phần mở đầu
- Phần nội dung (282 điều)
- Phần kết thúc

MỘT SỐ NỘI DUNG CƠ BẢN CỦA BỘ LUẬT HAMMURABI

- Hợp đồng mua bán
- Hợp đồng vay
- Hợp đồng lĩnh canh ruộng đất

MỘT SỐ NỘI DUNG CƠ BẢN CỦA BỘ LUẬT HAMMURABI

- Thừa kế theo pháp luật
- Thừa kế theo di chúc

MỘT SỐ NỘI DUNG CƠ BẢN CỦA BỘ LUẬT HAMMURABI

Các quy định về hình sự

BỘ LUẬT MANU CỦA ẤN ĐỘ CỔ ĐẠI

- Bộ luật gồm 2685 điều được thể hiện dưới dạng thơ
- Chia thành 12 chương

MỘT SỐ NỘI DUNG CƠ BẢN CỦA BỘ LUẬT MANU CỦA ẤN ĐỘ CỔ ĐẠI

- Quyền sở hữu
- Quy định về thừa kế
- Quy định về hôn nhân và gia đình

MỘT SỐ NỘI DUNG CƠ BẢN CỦA BỘ LUẬT MANU CỦA ẤN ĐỘ CỔ ĐẠI

- Hợp đồng vay mượn
- Một số trường hợp hợp đồng không có hiệu lực

MỘT SỐ NỘI DUNG CƠ BẢN CỦA BỘ LUẬT MANU CỦA ẤN ĐỘ CỔ ĐẠI

- Các quy định về hình sự
- Các quy định về tổ tụng

LỊCH SỬ NHÀ NƯỚC VÀ PHÁP LUẬT THỜI KỲ PHONG KIẾN.

I. Nhà nước và pháp luật phong kiến phương Tây

II. Nhà nước và pháp luật phong kiến phương Đông

NHÀ NƯỚC
THỜI KỲ PHONG KIẾN PHƯƠNG TÂY

Sự hình thành nhà nước phong kiến Tây Âu.

TỔ CHỨC
NHÀ NƯỚC PHONG KIẾN TÂY ÂU.

1. Thời kỳ triều đại Mêrôvanhgiêng – Vương quốc Frăng
2. Thời kỳ triều đại Carôlanhgiêng – Vương quốc Frăng

ĐẶC TRƯNG VỀ TỔ CHỨC NHÀ NƯỚC PHONG KIẾN TÂY ÂU.

1. Cơ chế tự trị của các thành thị ở Tây Âu
2. Sự xuất hiện của chính thể quân chủ hạn chế
3. Sự hình thành của chính thể quân chủ chuyên chế

Pháp luật thời kỳ phong kiến Tây Âu.

- Những quy định về hình sự
- Những quy định về dân sự
- Những quy định về hôn nhân và gia đình

**NHÀ NƯỚC VÀ PHÁP LUẬT THỜI KỲ
PHONG KIẾN PHƯƠNG ĐÔNG**

NHÀ NƯỚC

THỜI KỲ PHONG KIẾN TRUNG QUỐC

1. Các yếu tố thúc đẩy sự hình thành nhà nước phong kiến Trung Quốc.
2. Tổ chức bộ máy NNTQ qua một số giai đoạn điển hình

NHÀ NƯỚC THỜI KỲ PHONG KIẾN NHẬT BẢN

1. Sự hình thành nhà nước phong kiến Nhật Bản.
2. Tổ chức bộ máy NNNB qua một số giai đoạn điển hình

PHÁP LUẬT PHONG KIẾN NHẬT BẢN

Pháp luật Nhật Bản được hình thành sau cuộc cải cách Taika và chịu nhiều ảnh hưởng từ pháp luật Trung Quốc (chủ yếu là pháp luật thời kỳ nhà Tùy - Đường)

LỊCH SỬ NHÀ NƯỚC VÀ PHÁP LUẬT THỜI KỲ TƯ SẢN

I. Nhà nước Tư sản

II. Pháp luật Tư sản

NHÀ NƯỚC TƯ SẢN

Các yếu tố dẫn đến sự hình thành nhà nước Tư sản

1. NHÀ NƯỚC TƯ SẢN ANH
2. NHÀ NƯỚC TƯ SẢN MỸ
3. NHÀ NƯỚC TƯ SẢN PHÁP
4. NHÀ NƯỚC TƯ SẢN NHẬT BẢN

PHÁP LUẬT TƯ SẢN

- Nguồn luật tư sản
- Hiến pháp tư sản
- Pháp luật về hình sự
- Pháp luật về dân sự
- Các quy định khác

LỊCH SỬ NHÀ NƯỚC VÀ PHÁP LUẬT CHỦ NGHĨA XÃ HỘI

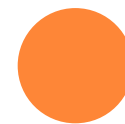
I. Nhà nước xã hội chủ nghĩa

II. Pháp luật xã hội chủ nghĩa

**NHÀ NƯỚC VÀ PHÁP LUẬT
CÔNG XÃ PARIS**

NHÀ NƯỚC VÀ PHÁP LUẬT LIÊN XÔ

PHẦN II:

LỊCH SỬ NHÀ NƯỚC VÀ PHÁP LUẬT VIỆT NAM

**NHÀ NƯỚC VÀ PHÁP LUẬT VIỆT NAM
TỪ KHI HÌNH THÀNH CHO ĐẾN THẾ KỶ X
(NĂM 938)**

Các yếu tố dẫn đến sự hình thành nhà nước đầu tiên

Chính quyền đô hộ thời kỳ Bắc thuộc

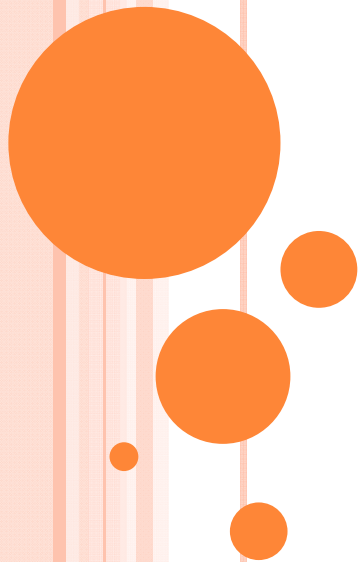

PHÁP LUẬT VIỆT NAM TỪ KHI HÌNH THÀNH CHO ĐẾN THẾ KỶ X (NĂM 938)

- Nội dung pháp luật
- Hình thức pháp luật

LỊCH SỬ NHÀ NƯỚC VIỆT NAM THỜI KỲ PHONG KIẾN

NHÀ NƯỚC PHONG KIẾN VIỆT NAM

GIẢI ĐOẠN NGÔ – ĐÌNH – TIỀN LÊ

Quá trình hình thành và tổ chức bộ máy nhà nước qua các thời kỳ:

1. Nhà Ngô
2. Nhà Đinh
3. Nhà Tiền Lê

NHÀ NƯỚC PHONG KIẾN VIỆT NAM

GIẢI ĐOẠN LÝ – TRẦN – HỒ

Quá trình hình thành và tổ chức bộ máy nhà nước qua các thời kỳ:

1. Nhà Lý
2. Nhà Trần
3. Nhà Hồ

NHÀ NƯỚC THỜI LÊ SƠ (TỪ 1428 ĐẾN 1527)

- Vua
- Quan đại thần
- Các Bộ
- Cơ quan chuyên môn

**Tổ chức nhà nước ở trung ương
giai đoạn đầu Lê sơ (Từ 1428 – 1460)**

NHÀ NƯỚC THỜI LÊ SƠ (TỪ 1428 ĐẾN 1527)

- Đạo
- Lộ - Trấn – Phủ
- Châu
- Huyện
- Xã

**Tổ chức nhà nước ở địa phương
giai đoạn đầu Lê sơ (Từ 1428 – 1460)**

NHÀ NƯỚC THỜI LÊ SƠ (TỪ 1428 ĐẾN 1527)

- Vua
- Quan đại thần
- Các Bộ
- Cơ quan chuyên môn

Tổ chức bộ máy nhà nước ở trung ương thời Lê giai đoạn từ Lê Thánh Tông trở về sau (từ năm 1460 đến năm 1527)

NHÀ NƯỚC THỜI LÊ SƠ (TỪ 1428 ĐẾN 1527)

- Đạo
- Phủ - Châu
- Huyện
- Xã

Tổ chức bộ máy nhà nước ở địa phương thời Lê giai đoạn từ Lê Thánh Tông trở về sau (từ năm 1460 đến năm 1527)

NHÀ NƯỚC THỜI NỘI CHIẾN PHÂN LIỆT (THẾ KỶ XVI ĐẾN THẾ KỶ XIII)

Trải qua hai giai đoạn:

- (1) Thời kỳ Nam – Bắc triều
- (2) Thời kỳ Trịnh – Nguyễn

NHÀ NƯỚC THỜI NGUYỄN (TỪ 1802 ĐẾN 1884)

- Vua
- Quan đại thần
- Các Bộ
- Cơ quan chuyên môn

**Tổ chức nhà nước ở trung ương
nhà Nguyễn (từ 1802 đến 1884)**

NHÀ NƯỚC THỜI NGUYỄN (TỪ 1802 ĐẾN 1884)

- Cấp Thành
- Cấp Trấn - Dinh
- Cấp Phủ, Huyện, Châu
- Cấp Tổng - Xã

**Tổ chức bộ máy nhà nước ở địa phương thời Nguyễn
giai đoạn đầu từ năm 1802 – 1829**

PHÁP LUẬT PHONG KIẾN VIỆT NAM

QUỐC TRIỀU HÌNH LUẬT

Các nguyên tắc cơ bản

Pháp luật về hình sự

QUỐC TRIỀU HÌNH LUẬT

- ❖ Mưu phản, Mưu đại nghịch, Mưu chống đối,
- ❖ Ác nghịch, Bất đạo, Đại bất kính, Bất hiếu
- ❖ Bất mục, Bất nghĩa, Nội loạn

Pháp luật về hình sự

QUỐC TRIỀU HÌNH LUẬT

- Ngũ hình
- Các hình phạt khác
- Đặc điểm hình phạt

Quy định về hình phạt trong hình sự

QUỐC TRIỀU HÌNH LUẬT

- Quy định về sở hữu
- Quy định về khế ước
- Quy định về thừa kế

Pháp luật về Dân sự

